

ЮРИДИЧНИЙ ВІСНИК

ПОВІТРЯНЕ І КОСМІЧНЕ ПРАВО

1 (34) 2015

Наукові праці Національного авіаційного університету

Київ – 2015

Наукові праці Національного авіаційного університету. Серія: Юридичний вісник «Повітряне і космічне право»: 36. наук. пр. – К. : НАУ, 2015. - № 1(34)-192 с.

У правовому журналі висвітлено результати досліджень учених університетів та провідних наукових установ України з актуальних проблем повітряного, космічного, а також інших галузей права.

Для наукових працівників, викладачів, аспірантів, магістрів та студентів.

In the compilation of highlights research results of university researchers and leading scientific institutions of Ukraine on urgent problems of air, space and other areas of law.

For scientists, teachers, post-graduate students, masters of sciences and students.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Калужний Р. А. - доктор юридичних наук, професор кафедри теорії та історії держави і права Юридичного інституту Національного авіаційного університету (головний редактор), Україна

Алауханов Е. О. - доктор юридичних наук, професор; довший редактор журналу «Научный мир Казахстана», Республіка Казахстан

Бородіні Л. - доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри теорії та історії держави і права Юридичного інституту Національного авіаційного університету, Україна

Гончарук С. Т. - кандидат юридичних наук, професор; завідувач кафедри конституційного та адміністративного права Юридичного інституту Національного авіаційного університету, Україна

Гусарев С. Д. - доктор юридичних наук, професор, начальник кафедри теорії держави і права Національної академії внутрішніх справ, Україна

Колодій А. М. - доктор юридичних наук, професор, член-кореспондент Північної вільної академії правових наук України, начальник кафедри конституційного та міжнародного права Національної академії внутрішніх справ, Україна

Колпаков В. К. - доктор юридичних наук, професор; професор кафедри адміністративного права та процесу Національної академії внутрішніх справ, Україна

Коптенко О. Л. - доктор юридичних наук, професор; член і відповідальний секретар Національної академії наук України, академік Національної академії правових наук України, директор Інституту економіки права Верховної Ради України, Україна

Корошей Д. - доктор юридичних наук, професор; доцент кафедри права та процесу Люблянського університету І Любляна, Республіка Словенія

Круглов В. А. - доктор юридичних наук, професор; професор філії Російського державного соціального університету в м. Мінськ, Республіка Білорусь

Кулієв І. О. - доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри Національної Академії Авіації, Республіка Азербайджан

Лихова С. Я. - доктор юридичних наук, професор, доцент кафедри теорії держави і права Національної академії внутрішніх справ, Україна

Лобжанідзе Г. Ш. - доктор юридичних наук, професор; декан факультету права Грузійського авіаційного університету, Грузія

Назаров В. В. - доктор юридичних наук, професор; доцент юридичного факультету Національного авіаційного університету державної податкової служби України, Україна

Нижник Н. Р. - доктор юридичних наук, професор; доцент кафедри права та процесу Національної академії правових наук України, завідувач відділу Інституту законодавства Верховної Ради України, Україна

Орліцкий М. - доктор філософських наук, професор; доцент кафедри права та процесу Національної академії правових наук України, завідувач кафедри права та процесу Національної академії правових наук України, Україна

Рябченко О. П. - доктор юридичних наук, професор; доцент кафедри права та процесу Національної академії правових наук України, завідувач кафедри права та процесу Національної академії правових наук України, Україна

Сопілко І. М. - доктор юридичних наук, доцент; доцент кафедри права та процесу Національної академії правових наук України, завідувач кафедри права та процесу Національної академії правових наук України, Україна

Тихомиров О. Д. - доктор юридичних наук, професор; доцент кафедри права та процесу Національної академії правових наук України, завідувач кафедри права та процесу Національної академії правових наук України, Україна

Череватюк В. Б. - кандидат історичних наук, доцент кафедри права та процесу Національної академії правових наук України, завідувач кафедри права та процесу Національної академії правових наук України, Україна

Чучасв О. І. - доктор юридичних наук, професор; доцент кафедри права та процесу Національної академії правових наук України, завідувач кафедри права та процесу Національної академії правових наук України, Україна

Шевченко А. С. - доктор юридичних наук, професор; доцент кафедри права та процесу Національної академії правових наук України, завідувач кафедри права та процесу Національної академії правових наук України, Україна

Шишка Р. Б. - доктор юридичних наук, професор; доцент кафедри права та процесу Національної академії правових наук України, завідувач кафедри права та процесу Національної академії правових наук України, Україна

Шлоер Б. - доктор права, професор, головний науковий співробітник Федеративної Республіки Німеччина

Шуст Н. Б. - доктор соціологічних наук, професор; доцент кафедри права та процесу Національної академії правових наук України, завідувач кафедри права та процесу Національної академії правових наук України, Україна

ЛЮШ, ниверситету

Зареєстровано " Свідомство про де

цілення України еопної інформації

Постановою президії ВАК України від 1-1 ного університету. Серія: Юридичний < видаць України, у яких можуть публіц доктора і канШЗата наук у галузі «Юри

наук: наукових праць Національного авіацій- ПРО' внесено до переліку публікацій фахових робіт на здобуття наукових ступенів

Татарникова К. Г. П
інформаційні ресурси
Тихомиров О. О.
категорія.....

ГОСПОДАРСЬКЕ
Войцеховська І. М. Г
Гриняк А. Б. Осо5л
послуг в підприємці
Малишко В. М., Мию і.
Оверковська Т. К. Мої
Шишка Р. Б. Окремі .

КРИМІНАЛЬНІ
Үздікова N. Determir
Карпенко Н. В. Про
характеристики
відбування покар? а-
Кришевич О. В., з
правовий аспект га
Ланцедова Ю. Г. В
розвиток криміналі-
Мотлях О. І., Тодо
з під експертний, .
експертизи з вико І
Охман О. В. Про
до засуджених у мі.
Попов К. Л. Уо
дослідженні жертз-
Топчій В. В. Плану. : \
злочинними гру ІІа ;

ПРАВОВА ОС
Сопілко І. М., ЧП

РЕЦЕНЗІЇ
Луць В. В. Гос!
Україні.....
Шишка Р. Б.,
відносини коні:

ас ч лектуальної власності на 97
ди я як цивільно-правова 104

ПО
ег; ю ння відносин з надання
.....115
о\!'- -n<: ізингу.....121
ї. лові аспекти.....125
V відповідальності.....129

n lors136
л?ктиці криміналістичної
засудженими у ході 138
;: рутства: кримінально-
143
літусу соціосуб'єктів на
.....148
лхперта-поліграфолога
ння психофізіологічної
153
аходів і засобів безпеки
159
у віктимологічному
164
ШЕНИХ організованими
169

іктика: виклики часу. . . .175

/спільних відносин в 179
туляторний вплив на 181

МОНІТОРИНГОВІ АСПЕКТИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ МОНІТОРИНГУ ЗЕМЕЛЬ В УКРАЇНІ

У статті аналізуються правові аспекти моніторингу земель в Україні, розглядаються його завдання та мета, звертається увага на особливості моніторингу земель сільськогосподарського призначення.

Ключові слова: моніторинг земель, сільськогосподарського призначення, агрохімічна паспортизація земель.

Постановка проблеми та її значення. Необхідність раціонального та ефективного управління земельних ресурсів, зокрема стану, зокрема якості ґрунтів, в умовах великих утрат, зумовлюється певними тенденціями. Так, понад третина території майже половина, зокрема чорноземні, мають низький або навіть низький рівень вмісту живими речовинами, чимало перешкоджано забруднених або занедбаних земель.

Гострота проблем, які експонують погіршення якісного стану земель, нагальна потреба в рішенні потребують дієвих заходів, зокрема правового характеру. Одним з напрямків погіршення стану земель є впровадження моніторингу земель.

Аналіз досліджень і публікацій. Дієвим правового регулювання моніторингу земель є свідомі наукові доробки таких авторів, як Н. Р. Малишева, М. І. Єрофєєв, С. В. Шарпова та інших. Разом з тим аспекти правової регламентації здійснення моніторингу земель залишаються такою потребою подальшого наукового дослідження. Тому метою даної статті є проведення наукового аналізу правових аспектів моніторингу земель за законодавством України.

Виклад основного матеріалу. Моніторинг земель (англійською monitoring – контроль, від латинської monitor – той, хто попереджає, застерігає, радник, консультант) являє собою регулярне спостереження за станом природних і соціальних процесів з метою оцінки, контролю та прогнозування [1, с. 764].

Моніторинг як новий напрям у концепції стану ґрунтового покриву почав розвиватися з кінця 70-80-х років минулого століття. Тоді проблема набула глобального характеру у країнах із розвинутим аграрним виробництвом, які стикнулися з деградацією ґрунтів після надмірного лімітного і механічного навантаження на них, що мав там-

Т. К. Оверковська,
кандидат юридичних наук, доцент

ПРАВОВІ АСПЕКТИ

моніторингу земель в Україні, виокремлюючи моніторинг земель, звертається на призначення.

земель сільськогосподарського призначення.

Саме тому в цих країнах з кінця 70-х років почали розвиватися новітні системи землеробства [2, с. 8].

Введення моніторингу земель в Україні введено Земельним кодексом, прийнятим 20.08.1993 р. № 661 Положення про моніторинг земель [3].

Впровадження моніторингу земель здійснюється за станом земельних ресурсів здійснюватися в нашій країні після прийняття постановою Кабінету Міністрів 20.08.1993 р. № 661 Положення про моніторинг земель [3].

Впровадження моніторингу земель здійснюється деталізація правового регулювання моніторингу земель. Так, Міністерство аграрної України своїм наказом від 16.04.2008 р. № 383/8982 затвердило Положення про моніторинг земель на землях сільськогосподарського призначення. Наказом Державного комітету України по земельному господарству від 16.04.2008 р. № 108 затверджено Інструкція з організації та здійснення моніторингу земель.

Впровадження моніторингу земель здійснюється визначення моніторингу земель ст. 191 Земельного кодексу України з якою моніторинг земель являє собою спостереження за станом земель, з метою своєчасного виявлення змін у стані земель, відвернення та ліквідації негативних процесів.

Моніторинг земель є складовою частиною системи моніторингу довкілля (ч. 3 ст. 191 Земельного кодексу України).

Впровадження моніторингу земель здійснюється відповідно до положень ст. 22 Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» від 25.06.1991 р. № 1264-ХІІ [5] моніторингу довкілля здійснюється з метою забезпечення збору, обробки, збереження та аналізу інформації про стан навколишнього природного середовища, прогнозування його змін та розробки наукових рекомендацій для прийняття ефективних управлінських рішень.

На думку науковців, екологічному моніторингу притаманний ряд ознак, що дозволяє розгля-

впорядковують однорідні показники, які виникають у процесі моніторингу ґрунтів, є важливою складовою частиною моніторингу земель на всьому українському просторі.

При цьому для отримання чіткої картини про зміни у кількості забруднювачів на території природного середовища не лише необхідно проводити моніторинг ґрунтів на землях сільськогосподарського призначення, затвердженого в аграрній політиці України від 1992 року, але й агрохімічне обстеження цих земель.

Також у відповідності до вимог моніторингу ґрунтів на землях сільськогосподарського призначення, затвердженого в аграрній політиці України від 1992 року, необхідно проводити агрохімічне обстеження цих земель.

Проте моніторинг земель сільськогосподарського призначення має певні недоліки. Так, в Україні не розвинутий мережевий моніторинговий інформаційний системний проєкт, зокрема ґрунтового покриття, не є єдиною методикою проведення моніторингу агрохімічне обстеження земель сільськогосподарського призначення, яке здійснюється в регіональних центрах. За результатами здійснюється паспортизація земельних ділянок за видачею агрохімічних паспортів.

Наказом Міністерства аграрної політики та продовольства України від 11.03.2013 р. затверджено Порядок ведення паспортизації земель сільськогосподарського призначення, який є єдиним нормативним документом на національному рівні, який регулює порядок застосування агрохімічного паспортизації земель сільськогосподарського призначення, що являє собою комплексний документ, який містить дані щодо агрохімічного стану ґрунтів і стану їх забруднення токсичними речовинами та радіонуклідами.

Але, за оцінками фахівців, це не є моніторингом, бо спостереження роблять не на постійних ділянках і за обмеженим переліком показників. До того ж паспортизація не дає змоги виявляти навіть про зміни родючості ґрунтів.

хімічні та біологічні показники використовуються на оцінку поживності ґрунту. Реакцію ґрунтового розчину з кислим розчином [2, с. 8].

на земель та родючості ґрунту фері земельних відносин з'являється унікальний переважний ґрунтових ресурсів в Україні, у рамках Міністерства аграрної політики та продовольства України створити Центр моніторингу і концентрації ґрунту етап земель України, що зможуть створити сучасну базу даних і активно впливати на зміну ситуації.

ти і його обласні структури: 1) виконувати проєкти із реалізації і охорони родючості ґрунту провідну роль у просвітницько-охоронній роботі; з ІВО промислової продукції, в агротехнологіях, і вона ршення властивостей та розробити із ріллі малопродуктивної землі, якщо це підтверджено; 5) отримувати матеріал для проведення моніторингу ґрунту і збільшити вимоги до проведення моніторингу земель, що пов'язано з сільськогосподарського призначення робіт і біологізації [2, с. 8].

їдне свідчить про те, що на земель потребує вдосконалити проведення, утворення єдиної системи моніторингу за ґрунтами. Обумовлюється це тим, що ґрунтові системи дають змогу як кількісні норми та нормативи забруднень, що підлягають контролю. Крім того, достовірна й повна інформація про стан ґрунту, необхідна для оцінки ефективності землеохоронних програм та окремих заходів щодо охорони земель, а також коштів, що направляються на зазначені цілі.

Також необхідно у процесі удосконалення організаційно-методичних засад ведення моніторингу земель шляхом створення спеціального органу по

здійсненню мої І
Центру МОНІТОРІ.

Отже, основ
земель та ґрунтів
наслідків деграді
на меті: 1) своє
мель та власті!
нення заході)
3) збереження та
4) попередження

ліквідації на слід'

Саме тому мо
як дієву правову
тивного впливу ,"
дного характеру

Літератури

1. *Юридиг-н!*;
Ю. Шемшучонко
- С 764.

2. *Петричел'-о*
круг/В. Петри'5-м І.
довий кур'єр, -*Л.*

3. *Поло::: -ння*
джене поста: а>
ВД 20 Серп і!
України // Зі і
(Бібліотека о І <••

4. *Земельи*
25 жовтня 20Сі
НИ // ВІДОМОС:
№ 3-4.-Ст. 2"

5. *Про о>:* ,
середовища.
№ 1264-ХІТ '
Верховної І;
Ст. 546.-(ГІС

Т. К. Овср
Монитор.і;
В статье аі.....
ются его зад а
внимание на а
Ключевь<
начения, агр >\
Т. OverL
Monitor!..
The article .
prospects of
agricultural la..
Key wo ru,,:

у,е:
..іель
аавда
пюз :
..іель-і
:гявлі
груп
"0
;нн

....

von

..

....

'пв.

,10] ПТО;
а О ЮІМ

іку

зс

ФУ

'О ПО

За

6. *Позняк Е. В.* Правові засади здійсненн
ніторингу об'єктів підвищеної небезпеки //І
альні проблеми становлення і розвитку і
екологічної-безпеки^в Україні: Матеріали н
практ. Круглого столу, 28 березня 201[^]
• Київ / ред. кол. М. В. Краснова [та ін.]; І
а,;кий нац. ун-т ім. Т. Шевченка. - Черк
Кондратьєв А. В., 2014. - С. 65-68.

7. *Про охорону земель:* Закон України від 19
внч 2003 р. № 962-IV / Верховна Рада Украї
Ві помості Верховної Ради України. - 2003. - №
С г. 349. - (Бібліотека офіційних видань).

8. *Про меліорацію земель:* Закон України
І-! а Ічня 2000 р. № 13 89-ХІV /Верховна Рада Уї
" Відомості Верховної Ради України. - 20С
M> і. 1. - Ст. 90. - (Бібліотека офіційних видань).

9. *Про державний контроль за використай*
короною земель: Закон України від 19 чер
13 р. № 963-IV / Верховна Рада України //
Ю-юсті Верховної Ради України. - 2003. - №
350. - (Бібліотека офіційних видань).

10. *Бусуйок Д.* Законодавче та правове ре
лення моніторингу земель в Україні / Д. Бу
о а ,7 Підприємництво, господарство і право
- № 8. - С. 56-59.

11. *Мозальова М. В.* Правові засади моніто
ґрунтів: автореф. дис. ... канд. юрид. на;
.06 / М. В. Мозальова; Нац. ун-т «Юрі
України ім. Ярослава Мудрого». - Х., 20:

12. *Офіційний вісник України.* - 2004. - № 1
922 - (Бібліотека офіційних видань).

13. *Бенцаровський Д.* Земля - мати, будьмо
а їй синами / Д. Бенцаровський // Урядові

14. *Офіційний вісник України.* - 2011.
?,- Ст. 3764. - (Бібліотека офіційних ві

моніторингу земель в Україні, определі
а ведення моніторингу земель, обращаетс
значення.

авы на землях сельскохозяйственного наз
йственного назначений.

implementation in Ukraine, the tasks and the
ed, attention is drawn to the monitoring of

gricultural lands, an agrochemical certification